

Astrologijos virtuvė iš arčiau

Lietuvos knygynai užversti ezoterine literatūra, spauda mirgėte mirga visokio plauko astrologinėmis prognozėmis. Žmonių susidomėjimas šiuo reiškiniu didžiulis, astrologų rinkoje sukasi nemaži pinigai. Galbūt tai būtų nekaltas žaidimas, bet kurdami horoskopus "išminčiai" manipuliuoja ne tik mūsų pinigėmis, bet ir elgesiu. Išgirdęs neigiamą prognozę jautresnis žmogus bijo priimti svarbius sprendimus arba atvirkščiai – stačia neapgalvotai rizikuoja, kai žvaigždės jam "palankios". Norėdami atkreipti dėmesį, kad astrologija yra sudėtingas reiškinys, siūlome susipažinti su žymių Lietuvos mokslininkų mintimis astrologijos klausimais, paskelbtomis dienraštyje "Lietuvos rytas".

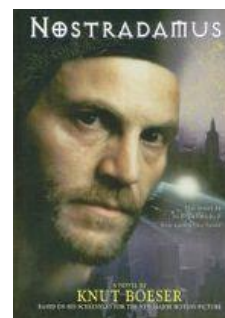
Sovietmečio palikimas?

Atrodytų, Lietuva naudoja ir pati kuria pažangiausias technologijas, jos mokslininkai kaip lygūs bendradarbiauja su kolegomis Vakaruose. Tačiau, kita vertus, čia klesti viduramžių pasaulėžiūra su astrologų, ekstrasensų, burtininkų, magų, raganų pranašystėmis.

Kai kurios šio reiškinio priežastys gali būti susietos su sovietmečiu, kai vienas galimų pasipriešinimo būdų per prievartą brukamai vienos partijos ideologijai buvo dvasinė rezistencija. Ji pasireiškė tuo, kad žmonės su malonumu skaitė ir platino literatūrą apie tai, ko nepripažino marksistinė filosofija. Tai buvo viešas įvairių egzotinių tikėjimų išpažinimas, astrologijos, antgamtinių ekstrasensų galių, telepatijos, telekinezės propagavimas.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daug kas taip ir liko dvasinėje rezistencijoje. Jie vis dar ieško tiesos jau neuždraustoje, bet oficialiai nepripažintoje veikloje.

O čia jų laukia visažiniai, apsuksiai žmonių naivumu manipuliuojantys astrologai, burtininkai ir visokie pranašai. Jų veiklą būtų galima vertinti kaip žaidimą ar laisvalaikio atrakciją, tačiau jie patys taip nemano. Siekdami pelno, jie dažnai peržengia padorumo ribas ir meta iššūkį mokslui.

Astrologai pluša išsijuose

Viena labiausiai paplitusių antimokslinės veiklos formų yra astrologija. Vadinamieji astrologai pranašauja žmonių likimą remdamiesi Saulės, Mėnulio ir planetų bei Zodiako žvaigždynų išsidėstymu horizonto atžvilgiu.

Astrologija teigia, kad žmogaus charakterį ir gyvenimą nulemia Zodiako ženklų ir planetų išsidėstymas tuo momentu, kai jis išvydo pasaulį. Tokį planą gali apskaičiuoti ir nupiešti bet kuris astronomas. Tačiau astrologai ne tik nubraižo tokią schemą, bet ir ją be kokio nors mokslinio pagrindo interpretuoja savo astrologiniais terminais, t.y. išaiškina, kokia žvaigždynų ir planetų padėtis ką reiškia. Įvairiems Zodiako ženklams suteikiama įvairi lemtis, o dangaus kūnams - įvairios žmonių charakterio ir elgesio ypatybės. Negana to, astrologai pranašauja ne tik vieno žmogaus, bet ir tautų, valstybių likimą.

Antikos laikų palikimas

Astrologija atsirado tada, kai buvo išsiaiškinti Saulės, Mėnulio bei penkių artimiausių planetų - Merkurijaus, Veneros, Marso, Jupiterio ir Saturno judėjimo Zodiaku dėsningumai.

Tai įvyko maždaug prieš 2500 metų iš pradžių Babilonijoje, Asirijoje ir po to - Graikijoje.

Per pastaruosius 500 metų astronomija padarė milžinišką pažangą, išaiškindama Saulės sistemos sandarą, planetų fizinę prigimtį, nustatė žvaigždžių spinduliavimo šaltinius, Visatos kilmę, struktūrą ir evoliuciją.

Tuo tarpu astrologija liko tokia pati kaip buvusi.

Astrologai tebesiremia klaidinga geocentrine sistema, kurią dar II amžiuje sukūrė graikų mokslininkas Klaudijus Ptolemėjas. Jis surašė ir horoskopų interpretacijos taisykles, kurias astrologai naudoja iki šiol.

Lengvatikių atsiranda visada

Šiuolaikinio mokslo požiūriu astrologijos taisyklės ir horoskopų aiškinimas neturi jokio mokslinio pagrindo ir neverti dėmesio. Dažniausiai pateikiamos bendro pobūdžio astrologinės pranašystės, tad jomis tikintis dažniausiai randa sau šiek tiek tinkantį grūdą. Tai, kas netinka ar nepasitvirtina, greit užmirštama. Tai, kas atsitiktinai pasitvirtina, įsimenama ilgam. Taip po truputį gimsta mitas apie pranašysčių patikimumą.

Prieštaravimai mokslui

Ieškoti astrologijos prieštaravimų šiandieniniam mokslui nesudėtinga. Tad mes paminėsime tik keletą iš jų:

1. Astrologai iki šiol remiasi tik Saule, Mėnuliu ir penkiomis planetomis, o nepaiso vėliau atrastų Urano, Neptūno, Plutono planetų, asteroidų bei kometų. Kodėl? Atsakymas aiškus - šios planetos buvo nežinomos tada, kai buvo kuriamos astrologinės dogmos.
2. Astrologinės taisyklės teigia, kad Saulės, Mėnulio ir planetų poveikis žmogui nepriklauso nuo jų nuotolio iki Žemės. Tad kodėl tada neveikia žmogaus dar tolimesnės žvaigždės, galaktikos ir kvazarai?
3. Astrologija suteikia mistinę jėgą Zodiako žvaigždynams. Tačiau žvaigždynai - atsitiktinis įvairiuose nuotoliuose nuo mūsų esančių žvaigždžių rinkinys. Ilgainiui dėl žvaigždžių judėjimo žvaigždynų vaizdas kinta, ir jie pamažu išyra.
4. Žemėje yra didžiuliai rajonai į šiaurę ir į pietus nuo speigračių, kuriuose pusmetį Zodiakas iš viso nematomas. Kaip tada sudaryti horoskopą ten gimusiems gyventojams?
5. Šiuolaikinis mokslas nežino jokio fizikinio lauko, kuriuo planetos galėtų veikti žmones. Aišku, kad tai nei gravitacija, nei elektromagnetinis laukas, nei kosminių dalelių srautai. Kodėl žmogų labiau veikia už milijardų kilometrų esanti planeta nei ji supantys kiti žmonės ir daiktai?
6. Kodėl astrologams svarbus žmogaus gimimo, o ne užsimezgimo momentas?
7. Jei astrologai taip gerai numato ateitį ir socialinius įvykius, tai kodėl nė vienas iš jų nepasinaudojo šiomis žiniomis ir neperspėjo mūsų apie gresiančius karus, krizes, finansinius sukrėtimus, gamtos nelaimes?
8. Skirtingų astrologų pranašavimai tam pačiam žmogui dažnai būna visai skirtingi. Tuo lengva įsitikinti palyginus horoskopus iš skirtingų laikraščių.

Spėjikai šaudavo pro šalį

Mokslininkai daug kartų bandė ir tebebando tikrinti astrologinių pranašysčių teisingumą. Daugybę kartų įrodyta, kad astrologai nieko nenumato. Jų prognozių išsipildymo tikimybė tokia pat kaip paprasčiausio spėjimo.

Nebuvo rasta jokio ryšio tarp žmogaus Zodiako žvaigždyno ir jo profesijos, fizinių duomenų, charakterio, mokymosi sėkmingumo, šeimyninio gyvenimo įvykių.

Nepasitvirtino astrologų pateikti ateities įvykių spėjimai, o daugybę būsimų svarbių visuomenės gyvenimo įvykių astrologai paprasčiausiai pražiopsojo.

K. Pyragas, VPU profesorius,

V. Straižys, VU profesorius

<http://www.astronomija.info/soul/astrologija.php>

